

ναοῦ, ἐγένετο ἡ συγκοινωνία πρὸς τὰς περιβαλούσας τὸ σῶμα τοῦ ναοῦ στοάς, κατὰ τὰ ἄκρα τῆς ὁποίας εὐρίσκονται ξύλινα κλίμακες, δι' ὧν ἀνήρχετο τίς εἰς τὰ ὑπερῶα τοῦ ναοῦ.

Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο ἐν τούτοις νὰ γίνῃ συστηματικὴ ἔρευνα ὀλοκλήρου τοῦ χώρου περὶ τὸν ναόν, ἐλπίζω δὲ νὰ καταστῇ τοῦτο δυνατὸν κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος, καθόσον θὰ ἔλθῃ εἰς φῶς ὀλόκληρον τὸ συγκρότημα τῆς ἀξιολογωτάτης ταύτης βασιλικῆς τῶν θεσσαλικῶν Θεβῶν, ὅμοιον τοῦ ὁποίου δὲν ἔχομεν μέχρι τοῦδε νὰ ἐπιδείξωμεν εἰς τὰς ἑλληνικὰς χώρας.

Γ. Α. ΣΩΤΗΡΙΟΥ

5. ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ

Κατόπιν ἐντολῆς τῆς Ἀρχ. Ἑταιρείας προβὰς εἰς καθαρισμὸν τῶν ἐν Νικοπόλει ἀνασκαφέντων χώρων ἐπιθυμῶ νὰ ἐκθέσω ἐνταῦθα συντόμως τὰ κατὰ τὸν καθαρισμὸν τοῦτον.

Ἡ ἐργασία ἤρχισε τὴν δεκάτην ἐνάτην Σεπτεμβρίου καὶ ἔληξε τὴν τριακοστὴν πρώτην τοῦ αὐτοῦ μηνὸς μετ' ἡμερομίσθια ἐργατῶν ἐν ὄλῳ ὀγδοήκοντα ἐπτά, διὰ τῶν ὁποίων ἐξηντλήθη ὀλόκληρος ἡ πίστωσις τῶν πέντε χιλιάδων δραχμῶν.

Τὴν πίστωσιν δὲν ἐπεβάρυνα μετ' ὀδοιπορικὰ ἔξοδα ἀνόδου μου καὶ καθόδου μου εἰς Νικόπολιν, καίτοι εὐρισκόμην ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἐργασίας καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας, διότι ὁ κ. Δήμαρχος Πρεβέζης προθύμως μοὶ παρεχώρησε τὸ μικρὸν ἀμαξάκι τοῦ δήμου, τὸ ὁποῖον ἐχρησιμοποίησα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον.

Ὁ καθαρισμὸς συμφώνως πρὸς ἃς εἶχον ὀδηγίας περιορίσθη 1) ἐπὶ τοῦ μεγάρου τοῦ δυτικῶς τῆς Βασιλικῆς τοῦ Δουμετίου, 2) ἐπὶ τῆς Βασιλικῆς τοῦ Δουμετίου καὶ 3) ἐπὶ τῆς Βασιλικῆς τοῦ Ἀλκίσσονος.

Εἰς τὸ μέγαρον δυτικῶς τῆς Βασιλικῆς Δουμετίου ἐκαθαρίσθησαν ἡ ἀνατολική, ἡ νοτιὰ καὶ ἡ δυτικὴ πλευρὰ τοῦ περιστυλίου ὡς καὶ ἡ πλατεία αὐτοῦ ἀπὸ τοὺς σωροὺς τῶν χωμάτων καὶ τῶν πετρῶν, αἵτινες ἦσαν ἐπ' αὐτῶν. Ἡ βορεῖα πλευρὰ τοῦ περιστυλίου δὲν ἐφαίνετο καὶ πρὸς ἀνεύρεσιν ταύτης ἐπεχείρησα δοκιμαστικὴν σκαφήν, πλὴν δὲν τὴν ἀνεῦρον, διότι ἔπεσα ἐπὶ τοίχων δωματίων, τὰ ὁποῖα φαίνεται ὅτι ἔκλειον τὴν βορείαν πλευρὰν τοῦ περιστυλίου. Ἐπὶ τῆς βορείας ταύτης πλευρᾶς εὐρέθησαν ἀρκετὰ μικρὰ τεμάχια κορνιζῶν καὶ γλυπτῶν ἐκ μαρμάρου· ἐπίσης εὐρέθη καὶ ἐπιγραφὴ ἐπὶ λιθίνου τετραγώνου βάθρου ὕψους 0,60 τοῦ μέτρου καὶ πάχους 0,50 ἔχουσα ὡς ἑξῆς:

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΙ
ΚΑΙΣΑΡΙ ΘΕΟΥ Υ
ΣΕΒΑΣΤΩΙ
ΑΙΓΕΙΟΙ

«Αὐτοκράτο[ρι] Καίσαρι Θεοῦ Υἱῶ] Σεβαστῶ Αἰγ<Ε>ιοι»¹.

Προφανῶς πρόκειται περὶ ἀναθηματικῆς ἐπιγραφῆς ἀναθήματος τῶν κατοίκων τοῦ Αἰγίου, (τοὺς ὁποίους ὁ τεχνίτης γράφει «Αἰγείοι») μετὰ τὴν ναυμαχίαν τοῦ Ἀκτίου πρὸς κολακείαν. Καθ' ἃ δ' ἐπληροφορήθην παρὰ τῶν γερόντων Πρεβέζης εἰς Νικόπολιν ἐσφύζετο παλαιότερον ψήφισμα σχεδὸν ὁμοίου τύπου, τῶν Πατρῶων.

Τὸ καθαρισθὲν κτίριον κατὰ τὴν γνώμην μου εἶναι δευτέρας χρήσεως καὶ ὁ ἐνεπίγραφος λίθος φαίνεται ὅτι ἔχει μεταφερθῆ ἄλλοθεν.

Ἀπὸ τὴν Βασιλικὴν τοῦ Δουμετίου ἐκαθάρισα τὰ χόρτα καὶ τοὺς θάμνους, οἵτινες εἶχον φυτρώσει ἐφ' ὀλοκλήρου τοῦ δαπέδου τοῦ ναοῦ καὶ τῆς ἄμμου τῆς καλυπτουσίης τὰ ψηφιδωτά· ἀφήρσα ἐπίσης καὶ ἀρκετὰ χώματα καὶ λίθους, οἵτινες ὑπῆρχον εἰς αὐτήν.

Εἰς τὴν Βασιλικὴν τοῦ Ἀλκίσσοнос ἐπανέλαβον τὰ αὐτὰ μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι ἐνταῦθα καὶ λίθοι πολλοὶ καὶ χώματα πολλὰ ὑπῆρχον καὶ χόρτα καὶ θάμνοι μεγάλοι εἶχον φυτρώσει.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἔχω τὴν ὑποχρέωσιν νὰ τονίσω τὸν κίνδυνον τῆς τελείας καταστροφῆς, ὃν διατρέχουσι τὰ Μωσαϊκὰ Νικοπόλεως. *Εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ ληφθῶσι παρὰ τῶν ἀρμοδίων μέτρα συντηρήσεως καὶ ἐξασφαλίσεως αὐτῶν ἀπὸ τῶν φρομένων χόρτων, τὰ ὁποῖα εἰσχωροῦσιν εἰς αὐτὰ καὶ ἐπιφέρουσι χαλάρωσιν αὐτῶν, καὶ ἀπὸ τῆς βροχῆς, ἣτις πλέον ἀκωλύτως περιβρέχει αὐτά, διότι τὰ ὑπόστεγα, τὰ ὀλίγα δηλ. θπάρχοντα ὑπόστεγα ἐκ τσίγκου καὶ ξύλων, λόγῳ τῆς πολυκαιρίας, ἔχουν καταστραφῆ. Ἐπίσης καὶ ἡ ἄμμος, διὰ τῆς ὁποίας ἔχομεν σκεπάσει τὰ πλεῖστα, ζημίαν, λόγῳ τῶν φρομένων εἰς αὐτὴν χόρτων, μᾶλλον ἐπιφέρει ἢ ὠφέλειαν.*

Ἡ ἀπόδοσις τῆς ἐργασίας τῆς συντελεσθείσης ἐφέτος ὑπερέβη πῦσαν αἰσιόδοξον πρόβλεψίν μου.

¹ Ο' Επιμελητῆς τῶν ἀρχαίων Νικοπόλεως

ΧΡΙΣΤΟΣ Α. ΚΟΝΤΟΣ

¹ [Μᾶλλον Ἀργεῖοι ὀφείλει νὰ ἀναγνωσθῆ τὸ ὄνομα].